

Bilaga 4:

Skollagen 5 kap.

Trygghet och studiero

- Kapitlets innehåll
 - **1 §** I detta kapitel finns bestämmelser om
 - tillämpningsområde (2 §),
 - arbetsmiljö (3 och 4 §§),
 - ordningsregler (5 §),
 - disciplinära och andra särskilda åtgärder (6-23 §§), och
 - dokumentation (24 §).

- Tillämpningsområde
 - **2 §** Om inte annat anges i respektive paragraf gäller bestämmelserna i detta kapitel alla skolformer utom förskolan. Bestämmelserna i 1-6 och 22-24 §§ gäller också för fritidshemmet.

- Arbetsmiljö
 - **3 §** Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

 - **4 §** I arbetsmiljölagen (1977:1160) finns bestämmelser om kraven på en god arbetsmiljö.
 - I vissa frågor som rör arbetsmiljön finns bestämmelser även i denna lag.

- Ordningsregler
 - **5 §** Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet.
 - Rektorn beslutar om ordningsregler.
 - Denna paragraf gäller inte för kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare.

- Disciplinära och andra särskilda åtgärder
- Allmänna befogenheter för rektor och lärare
 - **6 §** Rektorn eller en lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma till rätta med en elevs ordningsstörande uppträdande.
 - Enligt de förutsättningar som följer av 7-23 §§ får det beslutas om utvisning, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering vid en annan skolenhet, avstängning och omhändertagande av föremål.
 - En åtgärd enligt första eller andra stycket får viddas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter.
- Utvisning ur undervisningslokalen
 - **7 §** I grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan får en lärare visa ut en elev från undervisningslokalen för högst återstoden av ett undervisningspass, om
 1. eleven stör undervisningen eller på annat sätt uppträder olämpligt, och
 2. eleven inte har ändrat sitt uppförande efter uppmaning från läraren.
- Kvarsittning
 - **8 §** Under samma förutsättningar som i 7 § får en lärare eller rektor i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan besluta att en elev ska stanna kvar i skolan under uppsikt högst en timme efter att skol-dagens undervisning har avslutats eller infinna sig i skolan högst en timme innan undervisningen börjar.

- Utredning
 - **9 §** Om en elev i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare.
 - Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 8 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.
 - **10 §** Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 9 § första stycket ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.
- Skriftlig varning
 - **11 §** Efter en utredning enligt 9 § första stycket får rektorn besluta att tilldela eleven en skriftlig varning. En sådan varning ska innehålla information om vilka åtgärder som kan komma att vidtas om eleven inte ändrar sitt beteende.
 - Elevens vårdnadshavare ska informeras om rektorns beslut.
- Tillfällig omplacering
 - **12 §** I förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan får rektorn besluta att en elev ska följa undervisningen i en annan undervisningsgrupp än den eleven annars hör till eller undervisas på annan plats inom samma skolenhet om åtgärderna som gjorts efter en sådan utredning som avses i 9 § första stycket inte varit tillräckliga eller om det annars är nödvändigt för att tillförsäkra de andra eleverna trygghet och studiero.
 - Elevens vårdnadshavare ska informeras om rektorns beslut.
 - Endast om det finns synnerliga skäl får en åtgärd som rektorn vidtagit med stöd av första stycket gälla under längre tid än två veckor. Åtgärden får dock inte gälla för en längre tid än fyra veckor.

- Tillfällig placering vid en annan skolenhet
 - **13 §** Om åtgärder enligt 12 § inte är tillräckligt ingripande eller på grund av andra omständigheter inte är möjliga att genomföra, får rektorn besluta att en elev tillfälligt ska följa undervisningen vid en annan skolenhet.
 - Beslutet om en sådan tillfällig placering fattas gemensamt med rektorn vid den mottagande skolenheten. Elevens vårdnadshavare ska informeras om beslutet innan placeringen genomförs.
 - Endast om det finns synnerliga skäl får en åtgärd som rektorn vidtagit med stöd av första stycket gälla under längre tid än två veckor. Åtgärden får dock inte gälla för en längre tid än fyra veckor.

- Avstängning i vissa obligatoriska skolformer
 - **14 §** I grundskolan, specialskolan och sameskolan får rektorn besluta att stänga av en elev helt eller delvis om
 1. det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero,
 2. syftet med åtgärder enligt 7, 8 och 11 §§ inte uppnåtts eller det finns andra särskilda skäl med hänsyn till elevens beteende, och
 3. eleven erbjuds kompensation för den undervisning som han eller hon går miste om på grund av avstängningen.
 - Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut enligt första stycket. Ett beslut om avstängning gäller omedelbart om inte annat beslutas.

- Avstängningstid i vissa obligatoriska skolformer
 - **15 §** Ett beslut enligt 14 § får innebära avstängning endast under den tid som behövs för en skyndsam utredning av vilka andra åtgärder som kan behövas.
 - En elev får inte stängas av för en längre tidsperiod än en vecka och inte heller vid fler tillfällen än två gånger per kalenderhalvår.

- Inhämtande av yttrande och information till berörda
 - **16 §** Innan rektorn beslutar om avstängning enligt 14 § ska eleven och elevens vårdnadshavare beredas tillfälle att yttra sig.
 - Rektorn ska informera huvudmannen när han eller hon har fattat ett beslut om avstängning. Om eleven är under 18 år ska även socialnämnden informeras om beslutet.

- Avstängning i de frivilliga skolformerna
 - **17 §** I gymnasieskolan, gymnasiesärskolan, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare får huvudmannen besluta att helt eller delvis stänga av en elev om
 1. eleven med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid bedömningen av elevens måluppfyllelse och kunskaper,
 2. eleven stör eller hindrar utbildningens bedrivande,
 3. eleven utsätter någon annan elev eller av utbildningen berörd person för kränkande behandling, eller
 4. elevens uppförande på annat sätt inverkar negativt på övriga elevers trygghet och studiero.
 - Huvudmannen får besluta att ett beslut om avstängning ska gälla omedelbart.
 - Om det kan antas att någon av förutsättningarna för avstängning enligt första stycket 2-4 är uppfyllda och beslutet är nödvändigt med hänsyn till elevernas trygghet och studiero, får rektorn besluta om omedelbar avstängning.
 - Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut enligt tredje stycket.

- Avstängningstid i de frivilliga skolformerna
 - **18 §** Beslut enligt 17 § får inte avse avstängning under längre tid än två veckor under ett kalenderhalvår, om inte annat följer av andra stycket.
 - Avstängningen får förlängas om syftet med en kortare avstängningstid inte har uppnåtts eller om det av någon annan anledning bedöms som nödvändigt med hänsyn till elevens uppträdande. Ett beslut om avstängning enligt 17 § får dock inte avse längre tid än återstoden av pågående kalenderhalvår och tre ytterligare kalenderhalvår.
 - Rektorns beslut om omedelbar avstängning enligt 17 § tredje stycket gäller till dess huvudmannen har prövat saken och får inte avse längre tid än en vecka. Om huvudmannens beslut inte kan avvaktas med hänsyn till andra personers säkerhet, får beslutet förlängas med ytterligare en vecka.

- Avstängning från viss utbildning med praktiska inslag
 - **19 §** Huvudmannen får besluta att helt eller delvis stänga av en elev från en viss utbildning i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare, om
 1. det i utbildningen ingår praktik eller delar av utbildningen är arbetsplatsförlagd, och
 2. det är uppenbart olämpligt att eleven deltar i den praktiska tjänstgöringen.
 - Huvudmannen får besluta att ett beslut om avstängning ska gälla omedelbart.
 - Om det kan antas att förutsättningarna för avstängning enligt första stycket är uppfyllda och det är nödvändigt på grund av brådskande omständigheter, får rektorn besluta om omedelbar avstängning.
 - Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut enligt tredje stycket.

- Avstängningstid från viss utbildning med praktiska inslag
 - **20 §** Ett beslut om avstängning enligt 19 § ska avse viss tid eller gälla utan tidsbegränsning.
 - Rektorns beslut om omedelbar avstängning enligt 19 § tredje stycket gäller till dess att huvudmannen har prövat saken och får inte avse längre tid än en vecka. Om huvudmannens beslut inte kan avvaktas med hänsyn till andra personers säkerhet, får beslutet om omedelbar avstängning förlängas med ytterligare en vecka.

- Inhämtande av yttrande
 - **21 §** Innan huvudmannen eller rektorn beslutar om avstängning enligt 17 eller 19 § ska eleven och elevens vårdnadshavare beredas tillfälle att yttra sig.
 - Innan huvudmannen fattar beslut ska, om eleven är under 18 år, samråd även ske med socialnämnden.
 - Rektorn ska informera huvudmannen när han eller hon har fattat ett sådant beslut som avses i 17 § tredje stycket och 19 § tredje stycket. Om eleven är under 18 år ska även socialnämnden informeras om beslutet.

- Omhändertagande av föremål
 - **22 §** Rektorn eller en lärare får från en elev omhänderta föremål som används på ett sätt som är störande för utbildningen eller som kan utgöra en fara för säkerheten i denna.
 - Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut enligt första stycket.
 - Denna paragraf gäller inte för kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare.

 - **23 §** Ett föremål som har omhändertagits enligt 22 § ska återlämnas till eleven senast vid den tidpunkt skoldagen är slut för eleven. Om eleven vid upprepade tillfällen tagit med sig föremål som omfattas av 22 § eller om det med hänsyn till föremålets beskaffenhet finns särskild anledning att inte återlämna det, behöver dock inte föremålet lämnas tillbaka förrän elevens vårdnadshavare har informerats om omhändertagandet. Ett omhändertagande får inte bestå längre än till och med fjärde dagen efter verkställandet av omhändertagandet.
 - Om ett föremål som har omhändertagits enligt 22 § kan antas bli förverkat enligt 36 kap. 3 § brottsbalken, 6 § narkotikastrafflagen (1968:64), 5 § lagen (1988:254) om förbud beträffande knivar och andra farliga föremål, 5 § lagen (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel, 9 kap. 5 § vapenlagen (1996:67) eller 5 § lagen (1999:42) om förbud mot vissa hälsofarliga varor, ska rektorn eller den som rektorn har bestämt skyndsamt anmäla omhändertagandet till polismyndigheten. Omhändertagandet får i dessa fall bestå tills frågan om föremålet ska tas i beslag har prövats.

- Dokumentation
 - **24 §** Om en åtgärd vidtagits enligt 7, 8, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 eller 23 §, ska den dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden. Om åtgärden rör omhändertagande av föremål enligt 22 §, gäller denna skyldighet endast om föremålet inte återlämnats efter lektionens slut.